

Limanlar kanununun 7 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve İktisad, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/122)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/3107

11-XI-1934

B. M. M. Yüksek Reisliğine

618 sayılı limanlar kanununun 7 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında İktisad vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 7-X-1934 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

618 numaralı limanlar kanununun yedinci maddesinin tadili hakkında
esbabı mucibe lâyihası

618 numaralı limanlar kanununun birinci maddesi ile limanların idare, temizleme, derinletme, genişletme ve taranması gibi bütün liman işlerinin yapılması Hükûmete vazife olarak verilmiştir.

Ekser limanlarımızda evvelce batmış gemi leşleri, çapa ve demir gibi levazımı mevcut olduğundan limanları temizlemeğe iptida bu leşleri çıkarmak veya imha etmelele başlamak lâzım gelmektedir.

Limanlar kanununun yedinci maddesi, limanların temizlenmesi suretini göstermektedir. Bu maddeye nazaran « Limanlar dahilinde seyrisferin selâmetine engel olabilecek suret ve vaziyette batan bilcümle gemileri ve eşyasını çıkarmağa sahibleri veya kaptanları ve acentesi mecburdur. Bu mecburiyeti ifa etmedikleri takdirde liman daireleri münakasa yaparak ihale veya emanet suretile çıkartırlar. »

Kanun maddesindeki bu hükümler gemi leşlerini her ne suretle olursa olsun bertaraf edilerek limanların temizlenmesini temine kâfi değildir.

Çünkü, bu kanuni hükümler batmış gemilerin, sahibleri veyahut liman daireleri tarafından ancak çıkarılmasını âmir olup bunların çıkarılması mümkün olmayanların imha suretile bertaraf edilmesine cevaz vermemektedir.

Halbuki, bu gün bir çok limanlarda seyrisferin emniyetini ihlâl edecek şekilde batmış olan gemileri denizin içinde tahrîb ve imha etmeden limanları temizlemek imkânı yoktur.

Binaenaleyh limanlar kanununun yedinci maddesinin Hükûmete mukayyeden verdiği limanları temizleme salâhiyetinin işin icabına göre tevsiî suretile işbu maddenin tadiliyle batmış gemileri sahibleri çıkarmadıkları takdirde liman idareleri bunları çıkartmağa veya çıkarmağa veya zaruret halinde bunları imha etmeğe salâhiyeti olması esasının kabul olunması lâzım gelmektedir.

Esasen limanlar kanununun yukarıda arzolunan birinci maddesindeki limanların temizlen-

mesi mecburiyetinin mutlak olarak Hükûmete aid olması esasiyle yedinci maddenin verdiği mukayyed salâhiyetin ahenktar bulunmadığı aşikârdır.

Tadil şeklinde batmış bir geminin çıkarılması için sahibine hak verilmesi sahibi çıkarmayıp limanlar dairelerince çıkarılan gemilerin veya enkazının sahibi tarafından masrafı ödenecek alınması esasları ipka olunmuştur.

Limanlar dahilindeki enkazdan bir kısmı da, Devlet gemileri enkazıdır. Bunların dahi aynı surette seyrisefere engel olanları bulunduğu düşünülürse bunların da aynı suretle çıkarılması zarureti kendini göstermektedir.

Bu sebeble bunların dahi diğer gemiler enkazı gibi çıkarılması ve fakat çıkarılan enkazın malmemurlarına teslimi hakkında maddeye fıkra ilâve olunmuştur.

Kanun lâyihasının diğer iki maddesi âlelûsul meriyet tarihile tatbikına memur vekâletleri göstermektedir.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisad encümeni

Karar No. 30

Esas No. 1/122

18 - V - 1935

Yüksek Reisliğe

618 sayılı limanlar kanununun 7 nei maddesinin değiştirilmesi hakkında İktisad vekilliğince hazırlanmış İcra Vekilleri Heyetinin 7 - X - 1934 toplantısında Kamutaya sunulmasına karar verilen ve geçen devrede intac edilmeyerek hükümsüz kalmakla Hükûmetten vaki taleb üzerine tekrar 18 - IV - 1935 tarihinde Encümenimize havale olunan kanun lâyihası okundu ve görüşüldü:

Değiştirilen maddenin evvelki şekli ile bu son teklif edilen şekil arasında ehemmiyetli bir fark yoktur. Evvelki şeklinde çıkarmak imkânı olmayan enkazı imha salâhiyeti yok iken bu defa Hükûmet tarafından bu salâhiyetin alınması zarureti duyulmuş, bundan başka maddenin nihayetine millî emvalden olan bu misillü enkaz ve eşya hakkında yapılacak muamele hakkında da ayrıca bir fıkra ilâve olunmuştur. Encümenimiz

ilâve edilen bu iki hükmü esas itibarile yerinde bulmuş, ancak liman dairelerince çıkarılması istenen enkazın çıkarılması hususunun yalnız gazeteler ile ilân edilmeyib sahib, kabtan ve acentesi belli olanların kendilerine noter vasıtasile de tebligat yapılması hususunun maddeye ilâvesini muvafık görmüştür. Bu mütalealarla beraber bazı tavzihler yapılmak suretile hazırlanmış olan kanun lâyihası Yüksek Reisliğe sunulur.

İktisad E. Reisi	M. M.	Kâtib
Tekirdağ	Giresun	Niğde
Ş. Kesebir	İ. Sabuncu	Dr. R. Ferid Talay
Afyon K.	Eskişehir	Gümüşane
Berç K. Türker	E. Sazak	Edib Tör
Muş		
A. Şükrü		

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Karar No. 49

Esas No. 1/122

5 - VI - 1935

Yüksek Reisliğe

618 sayılı limanlar kanununun 7 nei maddesinin değiştirilmesi hakkında İktisad vekilligince hazırlanmış Başvekâletin 11 teşrinisani 1934 tarih ve 6/3107 numaralı tezkeresile Büyük Meclise sunulan kanun lâyihası İktisad encümenince görüldükten sonra encümenimize havale olunmakla tetkik ve müzakere edildi.

Gerek Hükümetin esbabı mucibesinde ve gerek İktisad encümeni mazbatasında kanunun tadiline saik olarak izah edilen sebebler encümenimizce de muvafık görülmüş ve lâyiha İktisad encümeninin

değiştirdiği gibi aynen kabul edilmiştir.

Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	M. M.	Kâtib
Gümüşane	Isparta	Çankırı
H. F. Ataç	Kamâl Ünal	M. Önsay
Bolu	Çankırı	Gümüşane
Mitat Denli	Sami Çölgeçen	Ş. Öndersev
İstanbul		Kars
Y. Yazıcı		Ö. Küntay
Kayseri		Manisa
A. H. Arga		Tahir Hitit

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 147

Esas No. 1/122

8 - X - 1935

618 sayılı limanlar kanununun 7 nei maddesinin değiştirilmesine dair olup Başvekâletin 11 teşrinisani 1934 tarih ve 6/3107 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası İktisad ve Maliye encümenlerinin mazbatası ile birlikte encümenimize verilmiş olmakla İktisad vekâleti limanlar umum müdürü hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu:

Limanlara gemilerin serbestçe girip çıkılmalarını zorluğa düşürecek surette batmış olan gemilerle eşyanın temizlettilmesi maksadile limanlar kanununun 7 nei maddesine konmuş olan hükümler bu amacı bir dereceye kadar temin etmekle beraber çıkarılması imkânı olmayan ve sahipleri tarafından terkolunan hususî şahıslara aid enkazı imha etmek için Hükümetle salâhiyet verilmemiş ve bunlardan millî emvalden olanlar hakkında yapılacak muameleye dair bir hüküm bulunmamış olduğun-

dan lâyihamın bu eksikleri tamamlamak için teklif edildiği anlaşılmış ve encümenimiz bu düşünceyi yerinde bularak İktisad encümeninin değiştirerek hazırladığı lâyihayı uygun bulmuştur.

Ancak, liman reisleri tarafından tayin edilen müddet zarfında fennî zaruretler veya eşya ve gemi üzerindeki hukukî vaziyetler ve ihtilâflar sebebiyle batan eşya ve gemiler sahipleri tarafından çıkarılmıyacağı iddia olunursa alâkalıların bu gibi itiraz ve iddialarının tetkikle çıkarma müddetinin İktisad vekâleti tarafından uzatılması gemi ve eşya sahiplerinin hak ve menfaatlerini korumak noktasından daha muvafık olacağını düşünen encümenimiz bunu temin edecek tarzda lâyihaya bir yazı eklemiş ve tatbikatta ihtilâflara yer vermemek için « çıkarmağa teşebbüs » kaydini de lâyihadan kaldırmıştır.

Umumî heyetin tasvibine konmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Reis vekili	M. M.	Kâtib
İsparta	Trabzon	İstanbul
Mükerrem Ünsal	Sırrı Day	F. Öymen
Aza	Aza	Aza
Balıkesir	Bayazıt	Gümüşane
E. Adakan	İhsan Tav	D. Sakarya

Aza	Aza	Aza
İstanbul	İzmir	İzmir
S. Uraz	H. Çakır	K. İnang
Aza	Aza	Aza
Kayseri	Kırklareli	Sivas
N. Kerven	Ş. Ödül	Remzi Çiner
Aza		
Tokad		
S. Genca		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Limanlar kanununun yedinci maddesini muaddil lâyhâi kanuniye

MADDE 1 — Limanlar kanununun yedinci maddesi aşağıda yazıldığı şekilde değiştirilmiştir:

«Limanlar dahilinde seyrüseferin selâmetine engel olabilecek suret ve vaziyette batan bilecümle gemiler ve eşyasını liman reisliği tarafından tayin ve gazetelerle ilân edilecek kısa bir müddet içinde çıkarmağa sahibi, kaptanı ve acentesi mecburdur. Tayin edilen müddet içinde çıkarmadıkları veya çıkarmağa teşebbüs etmedikleri halde liman daireleri bu enkazı dilediği surette çıkarmağa, çıkartmağa veya imha etmeğe mezundur. İmha edilmeyecek çıkarılabilen enkaz ve eşyayı yapılacak ilân üzerine mal sahipleri yapılan mutad masarifatı ödeyerek alabilirler.

Mal sahipleri bu enkaz ve eşyayı 15 gün zarfında almak için müracaat etmezlerse mal memurları tarafından satılarak bedeli Hazineye irad kaydolunur. Satış bedeli ruhsatname masarifinden fazla olursa farkı müracaatlarında müstahiklerine Maliyece tesviye olunur.

Emvali milliyeden olan bu misillü enkaz ve eşya için ilâna lüzum olmayıp aynı suretle çıkarılır ve malmemurlarına teslim olunur. Çıkarılmayacak vaziyette ise imha edilir.

İKTİSAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Limanlar kanununun 7 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyhâsi

MADDE 1 — 14 nisan 341 tarihli ve 618 numaralı limanlar kanununun 7 nci maddesi aşağıda yazıldığı şekilde değiştirilmiştir:

7 nci madde - Limanlar dahilinde seyrüseferin selâmetine engel olabilecek suret ve vaziyette batan bilecümle gemiler ve eşyasını liman reisliği tarafından tayin edilecek ve kendilerine noterlik vasıtasile tebliğ ile beraber gazetelerle de ilân olunacak kısa bir müddet zarfında çıkarmağa sahib, kaptan ve acentaları mecburdurlar. Tayin edilen müddet içinde çıkarmadıkları veya çıkarmağa teşebbüs etmedikleri halde liman idareleri bunları istedikleri gibi çıkarmağa, çıkartmağa veya imha ettirmeğe salâhiyetlidirler. Liman idarelerince imha edilmeyerek çıkarılabilen enkaz ve eşyayı çıkarma masraflarını ödeyerek almak üzere sahipleri gazetelerle ilân suretile çağırılırlar. Bu ilândan sonra on beş gün geçtiği halde sahiplerince çıkarma masrafları ödenerek alınmayan enkaz ve eşya liman idarelerinin müracaati üzerine mal memurları tarafından satılarak bedeli Hazineye irad kaydedilir. Satış bedeli çıkarma masrafından fazla olursa farkı müracaatlarında Hazinece müstahaklarına tesviye olunur.

Batmış olan gemi ve eşyası Devlete aid olduğu surette ilâna lüzum kalmaksızın liman idarelerince çıkarttırılarak mal memurlarına teslim edilir ve çıkarılmayacak vaziyette olanları imha ettirilir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Limanlar hakkındaki 618 sayılı kanunun 7 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâiyhası

MADDE 1 — 14 nisan 1341 tarih ve 618 sayılı limanlar kanununun 7 nci maddesi aşağıda yazıldığı şekilde değiştirilmiştir:

Yedinci madde — Limanlar dahilinde seyir ve seferin selâmetine engel olabilecek suret ve vaziyette batan bilcümle gemileri ve eşyasını liman reisleri tarafından tayin olunacak kısa bir müddet zarfında çıkarmağa bunların sahib, kabtan ve acentaları mecburdurlar. Bu müddet gazetelerle ilân ve ilişkililer malûm olduğu takdirde kendilerine noterlik marifetile de tebliğ edilir.

Fennî zaruret veya eşya ve gemiler üzerindeki hukukî vaziyet ve ihtilâf gibi sebeplerle ilişkililer tarafından yapılacak itirazlar üzerine bu müddet İktisad vekâletince lüzumu kadar uzatılabilir. Sahib, kabtan veya acentaları tarafından tayin edilen müddetler içinde çıkarılmayan gemi ve eşyasını liman idareleri istedikleri gibi çıkarmağa, çıkartmağa veya imha ettirmeye salâhiyetlidir. Liman idarelerince imha edilmeyerek çıkarılabilen enkaz ve eşyayı çıkarma masraflarını ödeyerek almak üzere sahibleri gazetelerle ilân suretile çağırılırlar. Bu ilândan sonra on beş gün geçtiği halde sahiblerince çıkarma masrafı ödenerek alınmayan enkaz ve eşya liman idarelerinin müracaati üzerine mal memurları tarafından satılarak bedeli Hazineye irad kaydedilir. Satış bedeli çıkarma masraflarından fazla olursa farkı müracaatlerinde Hazinece hak sahiblerine verilir.

Batmış olan gemi ve eşyası Devlete aid olduğu surette ilâna lüzum kalmaksızın liman idarelerince çıkartılarak mal memurlarına teslim

MADDE 2 — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — İşbu kanunu icraya İktisad ve Maliye vekilleri memurdur.

7 - XI - 934

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. Rüşş</i>	<i>Fuad</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Abidin</i>	<i>Ali</i>	<i>M. Celâl</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye, Maliye ve İktisad vekilleri memurdur.

edilir ve çıkarılmayacak vaziyette olanları imha ettirilir.

MADDE 2 — İktisad encümeninin maddesi aynen

MADDE 3 — İktisad encümeninin maddesi aynen